

Matura i co dalej?

ZADANIE

Projekt zakłada przeprowadzanie przez poszczególne grupy projektowe analizy szans, jakie na rynku pracy daje ukończenie różnych kierunków studiów.

Celem projektu jest:

- rozwój umiejętności wyszukiwania informacji, a także przeprowadzania ich analizy i syntezy;
- wzrost kompetencji w zakresie umiejętności pracy w zespole;
- zachęcenie do podjęcia świadomej decyzji dotyczącej dalszej edukacji.

Zakres podjętej analizy może zostać dostosowany do zainteresowań grupy. Uczestnicy i uczestniczki mogą badać między innymi: szanse znalezienia pracy po kierunkach ścisłych lub humanistycznych, losy absolwentów konkretnej uczelni lub kierunku studiów lub zdobyć informacje na temat kierunku studiów, który gwarantuje pracę w danej branży.

REZULTAT

Poszczególne grupy projektowe same powinny wybrać sposób prezentacji rezultatu swoich prac spośród następujących możliwości:

- prezentacja multimedialna przygotowana z zamiarem zamieszczenia w internecie
- prezentacja multimedialna przygotowana z zamiarem zaprezentowania jej w czasie krótkiego wykładu
- poradnik przygotowany w formie raportu (około 2–3 strony)
- gazetka ścienna
- krótki film (trwający nie dłużej niż 3 minuty)
- audycja radiowa / słuchowisko radiowe (trwające nie dłużej niż 3 minuty)
- prosta strona internetowa (np. przygotowana według jednego z powszechnie dostępnych szablonów w portalach blogowych lub służących do bezpłatnego tworzenia stron www)

CZAS TRWANIA

4–6 tygodni — realizacja projektu zakłada przeprowadzenie:

- zajęć wprowadzających (45 minut),
- 3 spotkań konsultacyjnych dla każdej z grup projektowych (około 30 minut każde),
- spotkania służącego prezentacji rezultatów prowadzonych prac.

CELE OPERACYJNE

Wiedza

Uczestniczki i uczestnicy projektu:

- rozumieją, że każde zadanie związane z wyszukiwaniem i wykorzystywaniem informacji należy rozpocząć od precyzyjnego określenia potrzeby informacyjnej;
- znają znaczenie planu działań jako podstawowej formy organizacji pracy umożliwiającej efektywne wyszukiwanie informacji;
- wiedzą, że w praktyce szkolnej i akademickiej należy stosować różnorodne źródła informacji;
- pamiętają, że należy krytycznie podchodzić do źródeł informacji — weryfikują zdobyte informacje przed ich wykorzystaniem.

Umiejętności

Uczestniczki i uczestnicy projektu:

- potrafią samodzielnie zaplanować proces wyszukiwania informacji w zależności od zadania, które realizują;
- potrafią porządkować zdobyte przez siebie informacje zgodnie z celem, jakiemu mają służyć;
- potrafią wyciągać wnioski ze zgromadzonych informacji oraz przedstawiać je w ustrukturyzowany sposób;
- umieją przedstawić rezultaty swojej pracy w zrozumiały i atrakcyjny sposób;
- umieją krytycznie zweryfikować efekty swojej pracy pod kątem stawianych wymagań i własnych oczekiwań związanych z jakością pracy;
- potrafią przeanalizować własną pracę i wyciągnąć z niej wnioski na przyszłość.

ETAPY REALIZACJI PROJEKTU

1. Spotkanie wprowadzające i utworzenie grup projektowych.
2. Wstępne określenie zakresu projektu i sposobu prezentacji.
3. Potwierdzenie zakresu projektu i sposobu prezentacji.
4. Podział zadań wewnątrz grupy projektowej.
5. Określenie informacji, które będą potrzebne do realizacji zadania.
6. Wybór źródeł informacji, które będą wykorzystywane w projekcie.
7. Spotkanie konsultacyjne I.
8. Wybór najważniejszych informacji.
9. Wyciągnięcie wniosków z zebranych informacji.
10. Spotkanie konsultacyjne II.
11. Sformułowanie tezy.
12. Ustalenie kolejności prezentowanych informacji.
13. Samoocena.

14. Spotkanie konsultacyjne III.
15. Przygotowanie i przećwiczenie prezentacji.
16. Prezentacja rezultatów projektu.
17. Końcowa refleksja.

WSKAZÓWKI DLA OSOBY PROWADZĄCEJ

Wprowadzenie do projektu

1.

Czas: 10 min
Forma: prezentacja osoby prowadzącej, dyskusja

Przedstaw zadanie projektowe — „Matura i co dalej?”. Zwróć uwagę uczestniczek i uczestników projektu, że podejmowana przez nich decyzja dotycząca wyboru kierunku studiów będzie miała istotne konsekwencje dla ich przyszłego życia.

Wprowadź w temat projektu, zadając kilka z poniższych pytań:

- Co decyduje o tym, jaki kierunek studiów wybierzemy?
- Jakie elementy warto wziąć pod uwagę, podejmując decyzję na temat przyszłych studiów?
- Czego oczekujemy od studiów wyższych?
- Czy wiemy już, jaką pracę chcemy w życiu wykonywać?
- Czy zależy nam na studiach, dzięki którym zdobędziemy możliwie konkretny „fach”, czy raczej studiach ogólnorozwojowych, które pomogą nam zdecydować, co chcemy robić w życiu?
- Absolwenci których kierunków studiów najszybciej znajdują pracę?
- Jakiego typu kwalifikacji i umiejętności potrzeba obecnie na rynku pracy?
- Czy warto podporządkowywać wybór kierunku studiów wyłącznie tym zawodom, które obecnie cieszą się największą popularnością na rynku pracy? Na jakie inne elementy należy zwrócić uwagę?

Wskazane powyżej pytania będą również pomocne w czasie pierwszego spotkania konsultacyjnego — pomogą doprecyzować potrzebę informacyjną związaną z realizowanym projektem.

2.

Czas: 5 min
Forma: prezentacja osoby prowadzącej
Pomoce: **materiał pomocniczy**
„Prowadzenie projektów z grupami”.

Przedstaw zasady realizacji projektu. Skorzystaj z **materiału pomocniczego „Prowadzenie projektów z grupami”**. W szczególności omów określony przez siebie czas realizacji projektu, częstotliwość i zasady odbywania się spotkań konsultacyjnych, możliwe formy prezentacji.

Zwróć uwagę uczestniczek i uczestników zajęć na konieczność zawężenia zakresu analizy po wcześniejszej konsultacji z tobą. Jego celem jest skonkretyzowanie tematu i uczynienie go bardziej interesującym dla danej grupy projektowej. Ma wyjść naprzeciw oczekiwaniom i dotyczyć obecnych dylematów uczestniczek i uczestników projektu.

Przykładowe zawężenia i uściślenia tematu:

- „Studia na kierunkach humanistycznych a szanse na rynku pracy”.
- „Szanse na rynku pracy absolwentów uczelni na Dolnym Śląsku”.
- „Socjologia a szanse na rynku pracy”.
- „Kierunki studiów dające szansę na pracę w sektorze kultury”.
- „Kierunek studiów a szanse na pracę w branży informatycznej”.

3.

Czas: 5 min

Forma: prezentacja osoby prowadzącej

Pomoce: tablica, kreda lub marker, wiedza w pigułce z lekcji „Strategiczne myślenie w wyszukiwaniu informacji”, infografika „Jak skutecznie szukać informacji”.

Omów model „Wielkiej szóstki” jako przydatne narzędzie w pracy z wyszukiwaniem i wykorzystywaniem informacji.

Zwróć uwagę uczestniczek i uczestników zajęć, że kolejne elementy modelu będą przydatne w planowaniu pracy poszczególnych grup projektowych.

4.

Czas: 20 min

Forma: praca w grupach

Pomoce: **Materiał pomocniczy „Matura i co dalej – skład grup projektowych”**

Poproś uczestniczki i uczestników zajęć o podzielenie się na 5–6 osobowe zespoły projektowe. Rozdaj **materiał pomocniczy „Matura i co dalej – skład grup projektowych”**, prosząc poszczególne zespoły o:

- wskazanie osób uczestniczących w danym zespole projektowym,
- podjęcie wstępnej decyzji odnośnie sposobu zaprezentowania rezultatów projektu,
- ewentualne zawężenie zakresu projektu.

Zwróć uwagę uczestniczek i uczestników na fakt, że zawężenie zakresu pracy oraz decyzja odnośnie sposobu zaprezentowania rezultatów projektu mają obecnie charakter wstępny. Podjęta przez zespół decyzja zostanie potwierdzona w czasie pierwszego spotkania konsultacyjnego.

5.

Czas: 5 min

Forma: prezentacja osoby prowadzącej

Pomoce: **materiał pomocniczy „Matura i co dalej – tabela oceny pracy grupy”, karty pracy grup projektowych „Matura i co dalej”**

Przedstaw zasady oceny projektów według **materiału pomocniczego „Matura i co dalej – tabela oceny pracy grupy”**. Rozdaj poszczególnym zespołom **karty pracy grup projektowych „Matura i co dalej”**. Zaznacz, że w czasie pierwszego spotkania konsultacyjnego zostanie omówiony cel i podział pracy (część A) oraz źródła informacji (część B).

Spotkanie konsultacyjne I

Czas: około 30 min

Forma: rozmowa

Pomoce: **karta pracy grupy projektowej „Matura i co dalej”, materiał pomocniczy „Matura i co dalej – skład grup projektowych”**

Celem spotkania jest omówienie sposobu prezentacji rezultatów projektu, podziału zadań w zespole oraz wyboru źródeł informacji (**karta pracy grup projektowych „Matura i co dalej”** część A i B).

1. Upewnij się, że zespół projektowy potwierdza zadeklarowany w czasie spotkania wprowadzającego sposób zaprezentowania rezultatów projektu oraz zaproponowane przez siebie zawężenie zakresu analizy. W razie potrzeby, po stosownych modyfikacjach, zaakceptuj rozwiązania proponowane przez grupę.
2. W odniesieniu do podziału pracy upewnij się, że:
 - wszystkie osoby w grupie są zaangażowane w prowadzone prace;
 - każdy zna i rozumie swój zakres obowiązków;
 - poszczególne zadania zostały rozdzielone zgodnie z umiejętnościami poszczególnych osób.
3. W odniesieniu do wyboru źródeł informacji upewnij się, że:
 - treść zadania projektowego została poprawnie zinterpretowana przez grupę; (Jeśli nie – rozważ zadanie wybranych pytań wskazanych w punkcie 1 zajęć wprowadzających.)
 - zespół wie, jakie informacje są niezbędne do realizacji projektu;
 - lista pomysłów na źródła obejmuje wszystkie typy informacji, które zostały wskazane jako niezbędne do realizacji zadania;
 - wskazane zestawienie źródeł, z których zespół zamierza korzystać w czasie realizacji projektu, jest wystarczające;
 - zespół stosuje różnorodne źródła informacji – korzysta zarówno z internetu, jak i z tradycyjnych źródeł informacji (książki, czasopisma, gazety codzienne, raporty);
 - problemy, które grupa projektowa napotka, przeprowadzając zaplanowane przez siebie poszukiwania, nie przekraczają możliwości i czasu, jakim dysponują uczestnicy i uczestniczki projektu;

- sposób, w który zespół porządkuje gromadzone informacje, jest zrozumiały i odpowiedni z punktu widzenia rezultatu końcowego.

W razie potrzeby zaproponuj zmodyfikowanie zestawienia źródeł informacji. Zwróć szczególną uwagę zespołu projektowego na konieczność pozyskiwania tylko tych informacji, które związane są z realizowanym zadaniem.

Zaznacz, że w czasie kolejnego spotkania konsultacyjnego omówicie informacje znalezione przez grupę i wynikające z nich wnioski (część C **karty pracy „Matura i co dalej”**).

Spotkanie konsultacyjne II

Czas: około 30 min

Forma: rozmowa

Pomoce: **karta pracy grupy projektowej „Matura i co dalej”**

Celem spotkania jest omówienie analizy i syntezy zgromadzonych przez grupę informacji (**karta pracy grup projektowych „Matura i co dalej”** część C).

1. Upewnij się, że:

- zespół poprawnie dobrał informacje, które zostały poddane szczegółowej analizie;
- przeprowadzona analiza jest wystarczająca z punktu widzenia planowanego rezultatu projektu;
- grupa projektowa wyciąga poprawne wnioski ze zgromadzonych informacji;
- wszystkie wnioski znajdują potwierdzenie w materiałach, którymi dysponuje grupa projektowa.

W razie potrzeby zaproponuj rozbudowanie analizy o te wątki, które grupa pominęła, a które wydają się niezbędne dla finalnego rezultatu projektu. Zwróć szczególną uwagę na konieczność wyciągania wniosków z informacji, które zostały poddane analizie. W przypadku projektów zakładających wyszukiwanie informacji zwykle ta właśnie faza następuje najczęściej. Warto uświadomić grupie, że na pewnym etapie prac nie należy poszukiwać kolejnych informacji, a skupić się na uporządkowaniu wniosków, które wynikają z poznanych już materiałów.

2. Zaznacz, że w czasie kolejnego spotkania konsultacyjnego omówicie plan prezentacji i dokonacie samooceny pracy w projekcie (części D i E **karty pracy „Matura i co dalej”**).

Spotkanie konsultacyjne III

Czas: około 30 min

Forma: rozmowa

Pomoce: **karta pracy grupy projektowej „Matura i co dalej”**, **materiał pomocniczy „Matura i co dalej – tabela oceny pracy grupy”**

Celem spotkania jest omówienie sposobu prezentacji wyników pracy oraz skłonienie grupy do przeprowadzenia procesu samooceny (**karta pracy grup projektowych „Matura i co dalej”** części D i E).

1. W odniesieniu do prezentacji wyników pracy upewnij się, że:

- zespół rozumie, że nie powinien prezentować wszelkich zdobytych przez siebie informacji, a wyłącznie te, które są niezbędne do wyjaśnienia omawianego zagadnienia;
- zespół wie, który z wniosków jest najistotniejszy, i od niego rozpocznie prezentację efektów swojej pracy;
- grupa zaplanowała kolejność prezentacji poszczególnych wątków zgodnie z przyjętą przez siebie strukturą wskazującą związki przyczynowo-skutkowe i wzajemne zależności omawianych zagadnień.

W szczególności uczul członków zespołu projektowego na konieczność przeprowadzenia selekcji zgromadzonych informacji. W tej fazie o sukcesie decyduje umiejętność syntezy i zdolność do eliminacji tych informacji, które utrudnią zrozumienie przekazu lub uczynią go za długim czy zbyt skomplikowanym.

2. W odniesieniu do samooceny zachęć grupę do przemyślenia elementów wskazanych w części E **karty pracy grupy projektowej „Matura i co dalej”**. Zasugeruj osobom zaangażowanym w pracę zespołu, że po zaprezentowaniu efektów pracy mogą pojawić się pytania związane z samooceną sposobu przygotowania projektu.

Ewaluacja

Do ewaluacji wykorzystaj **materiał pomocniczy „Matura i co dalej — tabela oceny pracy grupy”**. Tabelę oceny pracy grupy możesz uzupełniać na bieżąco.

MATERIAŁY

karta pracy grupy projektowej „Matura i co dalej”
 materiał pomocniczy „Matura i co dalej — skład grup projektowych”
 materiał pomocniczy „Matura i co dalej — tabela oceny pracy grupy”
 materiał pomocniczego „Prowadzenie projektów z grupami”
 infografika „Jak skutecznie szukać informacji”

ZASOBY

Instytucje

- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego — www.nauka.gov.pl.
- Ministerstwo Edukacji Narodowej — www.men.gov.pl.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej — www.mpips.gov.pl.
- Główny Urząd Statystyczny — www.stat.gov.pl.
- EUROSTAT — www.epp.eurostat.ec.europa.eu.

Źródła analiz i opracowań

- Portal edukacyjny Perspektywy — www.perspektywy.pl.
- Instytut Analiz Rynku Pracy — www.iarp.edu.pl.
- Business Center Club — www.bcc.org.pl.
- Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan — www.pkpplewiatan.pl.
- Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych — www.case-research.eu.
- Instytut Sobieskiego — www.sobieski.org.pl.
- Kongres Obywatelski — www.kongresobywatelski.pl.

Źródła opinii

- Dzienniki: „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik”.
- Tygodniki: „Wprost”, „Polityka”, „Newsweek”.
- Magazyny: „Res Publica Nowa” (www.publica.pl), „Krytyka polityczna” (www.krytykapolityczna.pl), „Kultura Liberalna” (www.kulturaliberalna.pl), „Instytut Obywatelski” (www.instytutobywatelski.pl).

Literatura

- Friedman Thomas L., **Świat jest płaski. Krótka historia XXI wieku**, Poznań 2001.
- Rifkin Jeremy, **Wiek dostępu. Nowa kultura hiperkapitalizmu, w której płaci się za każdą chwilę życia**, Wrocław 2003.
- **Przyszłość Europy — wyzwania globalne — wybory strategiczne**, red. Kukliński A., Pawłowski K., WSB-NLU, Nowy Sącz 2005.
- Kok Wim, **Facing the challenge, the Lisbon strategy for growth and development** [online], dostępny w internecie: www.ec.europa.eu.
- **Rozwój i edukacja. Wielkie przewartościowanie, Kongres Obywatelski** [PDF], red. Szomburg J., Gdańsk 2011, dostępny w internecie: <http://www.kongresobywatelski.pl/images/stories/ksiazki/pdf/wis-42.pdf>.

Kluczowe frazy przydatne w czasie wyszukiwania informacji w internecie:

- „młodzi na rynku pracy”
- „studia z perspektywami”
- „dobra praca po studiach”
- „tendencje na rynku pracy”
- „ranking najlepszych kierunków studiów”
- „kompetencje wymagane przez pracodawców”
- „ranking najlepszych uczelni”

Tekst: , scenariusz: Michał Wysocki, konsultacja merytoryczna: Justyna Jasiewicz. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/matura-i-co-dalej/>.

Publikacja dofinansowana ze środków Stowarzyszenia Autorów ZAIKS, Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Język polski, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Wiedza o społeczeństwie, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Treści nauczania

Edukacja w XXI w. (zakres rozszerzony)

Informatyka, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

II. Wyszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł; opracowywanie za pomocą komputera: rysunków, tekstów, danych liczbowych, motywów, animacji, prezentacji multimedialnych.

Treści nauczania

Wyszukiwanie, gromadzenie, selekcjonowanie, przetwarzanie i wykorzystywanie informacji, współtworzenie zasobów w sieci, korzystanie z różnych źródeł i sposobów zdobywania informacji.

Opracowywanie informacji za pomocą komputera, w tym: rysunków, tekstów, danych liczbowych, animacji, prezentacji multimedialnych i filmów.